

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1968

BRNO 1970

Beziehung zu den Schutzheiligen des Dominikaner — und Jesuitenordens und den von den Orden bevorzugten Kult standen oder an mährische, schlesische und polnische Wallfahrtsorte erinnerten. Von der Bekleidung der Toten kamen reichlich Stoff- und Klöppelspitzenreste auf uns sowie Ledergürtel, Eisen- und Bronzeschnallen und Gürtelhaken. Schmuck ist nur durch ein Paar goldener Ohrringe in Gestalt einer bekrönten Schlange vertreten. Von den 17 silbernen Fundmünzen waren die beiden ältesten -- weißen Scheidemünzen Vladislavs II. (1471—1516) — durch hellgrüne körnige Patina miteinander verbunden, was für Totenobolose, die unter den verwesenden Körperresten lagen, bezeichnet ist. Mit gleicher Patina war auch die weiße Scheidemünze Maximilians II. (1564—1576) und zwei weißen Scheidemünzen Rudolfs II. (1576—1612) überzogen. Wenngleich diese Münzen für die Datierung der Funde aus der Krypta weiter keine Bedeutung haben, können wir sie mit gewissem Vorbehalt als Beleg ansehen, der die Sitte des Totenobolos noch für das erste Viertel des 17. Jhs. bestätigt. Das die Prägungen Vladislavs II. noch zu dieser Zeit in Umlauf waren, beweisen Schatzfunde.

Die restlichen Münzen waren durchweg Prägungen Ferdinands II. (1620—1637) und Ferdinands III. (1627—1657) aus den Jahren 1624—1630. Sie waren durchweg mit einer anderen Art von Patina, die dunkler und härter ist, überzogen und einmal hafteten an ihnen mit Flittergold durchwirkte Stoffreste. Es ist wahrscheinlich, daß sie aus einer gemeinsamen Quelle stammten und hierher nur durch Zufall mit der Kleidung des Toten kamen; mit der Sitte des Totenobolos stehen sie in keinem Zusammenhang.

Die Analyse der Andachtsmedaillons ergab, daß in den Ecken der Krypta Reste von Bestattungen lagen, die seit der Gründung der Kapelle bis in das erste Viertel des 18. Jhs. in der Kapelle begraben wurden.

Die jüngsten Bestattungen in ursprünglicher Lage gehören der nachfolgenden Periode an, die 1760 endete. Seither bestattete man hier nicht mehr.

POKLAD MINCI ZE ŠUMIC (okr. Uherské Hradiště)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

Při úpravě svého domku čp. 21 nalezl Vratislav Hřib pod podlahou bývalé jizby nádobu, která obsahovala 1501 stříbrných minci. Ze zeleně polévaného džbánu, v němž byly peníze ukryty, se dochovalo pouze tělo a dolní část hrdla. Hrany po odlomení ucha a horní části hrdla byly před použitím nádoby obroušeny. Podle údaje dr. Sejbala z numismatického oddělení Moravského muzea, který provádí rozbor nálezu, obsahuje poklad převážně moravské a slezské ražby z druhého desetiletí 17. století. Nejmladší z nich jsou datovány do roku 1618. Chybí však mezi nimi tzv. stavovská mince, což nás opravňuje vyslovit domněnku, že poklad byl ukryt v prvé polovině roku 1618, po vypuknutí stavovského povstání.

DER MÜNZSHATZ VON ŠUMICE (Bez. Uherské Hradiště)

Bei der Wiederherstellung seines Häuschens Nr. 21 in Šumice fand Vratislav Hřib unter dem Fußboden des Stube einen z. T. beschädigten grün glasierten Krug mit 1501 Stück Silbermünzen. Der Schatz enthielt vorwiegend mährische und schlesische Prägungen aus dem zweiten Jahrzehnt des 17. Jhs. Er wurde vermutlich um die Mitte des Jahres 1618, nach dem Aufstand der Stände verborgen.

SONDAŽNÍ PRÁCE U MORAVSKÉ NOVÉ VSI (okr. Břeclav)

ZDENĚK KLANICA, AÚ ČSAV Brno

V trati „Melesín“, na pravém břehu řeky Moravy, vlevo od silnice, která kdysi vedla z Moravské Nové Vsi do Kopčan, vystupuje z lužního lesa rozsáhlé návrší. Z mikulčické expedice je možno dostat se sem tzv. anglickou alejí, z níž se odbočí posledním průsekem před silnicí doleva.

Návrší je výrazné a značně členité. Kolem se táhnou částečně zanesená i současná říční ramena. Na nejvyšších místech, přesahujících asi tři metry okolní terén, jsou patrný zbytky dřevěné chaty, stojí tu také dva krmelce.

Ve dnech 16.—17. prosince 1968 položili jsme pět sond na návrší poblíž zbytků chaty.

Nejstarší osídlení reprezentují střepy mladší fáze volutové keramiky. Na dvou z nich jsou dobře patrné notové značky. Trvající osídlení dokládají kusy mazanice, některé z nich silně vypálené. Střepy jsou vesměs atypické, zlomky okrajů zcela chybějí.

Dva střepy pocházejí z hrubších nádob, mají rezavý povlak a silně připomínají keramiku pražského typu.

K dokladům nejnovějšího osídlení patří rakouský krejcar z r. 1790.

Přes malé množství nálezů neměli bychom lokalitu pouštět ze zřetele, neboť její poloha i nevelká vzdálenost od mikulčických „Valů“ ukazují, že plošným odkryvem by se mohly výsledky sondážních prací podstatně doplnit.

PROBEGRABUNGEN AUF FLUR „MELESÍN“ BEI MORAVSKÁ NOVÁ VES (Bez. Břeclav)

Bei Probegrabungen auf den Anhöhe der Flur „Melesín“ entdeckte man einige Scherben. Die ältesten sind der jüngeren Phase der Linearbandkeramik zuzusprechen. Zwei Scherben erinnern stark an Keramik vom Prager Typus. Die Fundstelle liegt nicht weit vom Fundort „Valy“ im Bereich Mikulčice entfernt.

HRADISKO „HUSITSKÝ VAL“ U MUŠOVA (okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Okresní muzeum, Mikulov

V lese „Duchna“, západně od Mušova, přímo u starého řečiště Dyje se nachází hradisko. Opevněná plošina je uzavřena na jedné straně starým řečištěm Dyje a na ostatních stranách příkopem, dlouhým 150 m, tak, že má půdorys ve tvaru úseče kruhu a délce těživky 95 m. Příkop je hluboký téměř 2 m (měřeno od koruny valu) a široký 14 m. Hlina z příkopu byla vyházena na vnější i vnitřní stranu, takže tam tvoří valy. Vnitřní areál opevnění je mírně vyklenut. Na nejvyšším místě byl roku 1968 vyhlouben úkryt, přičemž byla porušena kamenná zed široká 35 cm. V okolí zdi nalezeno množství silně propálené mazanice.

Při povrchovém sběru na lokalitě nalezeno několik střepů, které jsou uloženy v mikulovském muzeu inv. čís. A 1574—1581. Získaný materiál je možno rozdělit do tří skupin. První skupinu střepů, charakterizovanou hlazeným povrchem, je možno zařadit do doby bronzové. Střepy druhé skupiny se jak složením materiálu, tak i výzdobou hlásí do doby hradištní. Střípek třetí skupiny můžeme s jistotou zařadit až mezi vyspělou středověkou keramiku, která se vyskytuje od 15. století.

DIE WEHRANLAGE „HUSITSKÝ VAL“ BEI MUŠOV (Bez. Břeclav)

In der Wehranlage, geschützt von dem alten Flußbett der Thaja, einem Graben und doppelseitigem Wall, störte man die 35 cm breite Mauer. Bei der oberflächlichen Fundlese gewann man bronzezeitliche, burgwallzeitliche und mittelalterliche Keramik.

KŮLOVÁ STAVBA A PŘÍKOP U DOLNÍHO NĚMČÍ (okr. Uherské Hradiště)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

Při stavbě sušičky JZD Dolní Němčí narazili stavební dělnici na kúlový objekt, který ohlásili muzeu JAK v Uherském Brodě. Na základě jejich hlášení zde provedl Archeologický ústav ČSAV

P R E H L E D V Ý Z K U M Ũ 1968

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: Helena Plátková

Na titulní obálce: Bronzový terč ze slovanského hradiška v Mikulčicích

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné.